

BELEIDSKADER HERGEBRUIK GEOGRAFISCHE INFORMATIE

Naar een ruimere beschikbaarheid en betere toegankelijkheid van geografische informatie

1. Management summary

De stuurgroep GDI-Vlaanderen heeft op de zittingen van 23/02/2011 en 23/03/2011 het beleidskader voor het hergebruik van geografische informatie vastgelegd.

In dit beleidskader legt de stuurgroep GDI-Vlaanderen de algemene principes vast waarbinnen het hergebruik van geografische informatie kan plaatsvinden. Elke deelnemer GDI-Vlaanderen dient, wanneer deze geografische informatie voor hergebruik ter beschikking stelt, een voorstel van gebruiksvoorwaarden en eventuele vergoedingen ter goedkeuring aan de stuurgroep voor te leggen.

Volgend beleidskader werd vastgelegd:

- Er zijn twee aanvraagmogelijkheden voor geografische informatie met verschillende finaliteit:
 - Aanvraag tot commercieel hergebruik: de aanvrager moet hier duidelijk aangeven dat hij/zij de geografische informatie voor winstgevende doeleinden wenst te hergebruiken.
 - Aanvraag i.h.k.v. openbaarheid van bestuur (publieke toegang): de geografische informatie kan voor persoonlijke doeleinden en niet-commercieel (her)gebruik worden gehanteerd.

- Er gelden vier categorieën van gebruiksvoorwaarden waaruit cumulatief kan worden gekozen door de deelnemers GDI-Vlaanderen:
 - Aansprakelijkheidsvoorwaarden en duur van het hergebruik.
 - Bronvermelding.
 - Technische voorwaarden.
 - Andere voorwaarden.

- Er geldt een vergoedingsmodel bestaande uit vier klassen:
 - Kosteloos.
 - Marginale verstrekingskost.
 - Kostengeoriënteerde verstrekingskost.
 - Aanmaakkosten.

2. Onderdelen van het beleidskader

Elke aanvraag i.h.k.v. niet-commercieel hergebruik en openbaarheid van bestuur wordt gelijkgesteld en behandeld i.h.k.v. publieke toegang. Het onderscheid tussen beide is immers artificieel. Wanneer een instantie geografische informatie voor hergebruik ter beschikking stelt, geldt voor niet-commercieel hergebruik de regeling van openbaarheid van bestuur (publieke toegang).

Daarnaast geldt er een regeling voor het effectieve commerciële hergebruik van geografische informatie, d.i. dat geografische informatie wordt opgevraagd vanuit een winstoogmerk.

A.d.h.v. een eliminerende vraag **“wenst u de geografische informatie voor commerciële doeleinden te gebruiken?”** wordt een potentiële hergebruiker naar de juiste regeling doorverwezen.

Belangrijk: testgebruik of proefabonnementen op geografische diensten wordt als niet-commercieel hergebruik beschouwd, de toegang is kosteloos.

2.1. Gebruiksvoorwaarden

Wanneer geografische informatie voor niet-commerciële doeleinden wordt opgevraagd (publieke toegang), kunnen er geen gebruiksvoorwaarden worden opgelegd. De regeling van openbaarheid van bestuur is dan immers van toepassing en die verhindert het opleggen van gebruiksvoorwaarden.

I.h.k.v. commercieel hergebruik kunnen er wel gebruiksvoorwaarden worden opgelegd.

Er zijn vier categorieën van gebruiksvoorwaarden waaruit cumulatief kan worden gekozen:

1.Aansprakelijkheidsvoorwaarden –en duur van het hergebruik			
Disclaimers ¹	2. Bronvermelding		
Bepaling hergebruik van persoonsgegevens	Bv. de gebruiker zal in alle afgeleide producten de bron en de eigendom van de gegevens opnemen	3. Technische voorwaarden	
Bepaling rond duur van het hergebruik ²		Bv. het verplichte gebruik van de legende bij een ruimtelijk	4. Andere voorwaarden

¹ Zie bijlage 1 in de richtlijnen toevoegingen aan de GDI.

² Zie bijlage 2 in de richtlijnen toevoegingen aan de GDI.

		bestemmingsplan	
Opzegregeling ³		Bv. het verplichte gebruik van de actuele dienstregeling van een openbare vervoersmaatschappij	Wederkerigheidsvoorwaarden
			Foutmeldingen

Deze categorieën moeten de stuurgroep GDI-Vlaanderen toelaten om het aantal gebruiksvoorwaarden binnen de perken te houden. Wanneer een deelnemer GDI-Vlaanderen een voorstel van gebruiksvoorwaarde doet voor het hergebruik van een bepaalde geografische informatiebron, dient deze steeds onder één van de vier categorieën te ressorteren.

Het gebruik van aansprakelijkheidsvoorwaarden zal de meest voorkomende gebruiksvoorwaarde zijn in de praktijk.

Een disclaimer zoals “de licentiegever kan niet aansprakelijk gesteld worden voor schade ten gevolge van of naar aanleiding van het hergebruik van de informatie” of “de licentiegever kan niet aansprakelijk worden gehouden voor foutieve, ontbrekende of onregelmatige informatie”. Zulk een disclaimer kan in een licentieovereenkomst worden opgenomen of louter worden getoond in de toegangsvoorwaarden bij de bestelapplicatie wanneer geen gebruik van een licentie wordt gemaakt.

Ook het opnemen van bepalingen rond de duur en opzeg van het hergebruik lijken aangewezen. Bv. “de overeenkomst wordt aangegaan voor de duur van één jaar” of “de geografische informatie wordt ter beschikking gesteld voor hergebruik voor zolang de overheidsinstantie de gegevens produceert of beheert”.

Verder is het opnemen van een bepaling rond de opzeg nuttig⁴. Bv. “Iedere partij kan ten allen tijd een einde stellen aan de overeenkomst wanneer de andere partij manifest haar contractuele verplichtingen niet is nagekomen”.

Een verplichte melding van fouten kan eventueel worden opgelegd: “de licentienemer (hergebruiker) is gehouden om, van zodra hij daar kennis van krijgt, de licentiegever op de hoogte te brengen van het bestaan van foutieve, ontbrekende of onregelmatige gegevens”.

Ook zou een bepaling rond de ter beschikking stelling van de geografische informatie aan derden kunnen worden opgenomen⁵.

Gebruiksvoorwaarden die wederkerigheid inhouden zijn, in uitzonderlijke gevallen, mogelijk. Er moet dan wel goed worden nagegaan of alle potentiële hergebruikers aan die wederkerigheidsvoorwaarde kunnen voldoen: de voorwaarden voor hergebruik mogen immers het hergebruik niet verhinderen (art.8 decreet hergebruik). Hierbij kunnen (markt)verkennde gespreken worden gevoerd maar onderhandelen kan niet: er mogen in principe immers geen exclusiviteitscontracten worden afgesloten (art.14, §1 decreet hergebruik).

Het vereisen van foutmeldingen wordt als een wederkerigheidsvoorwaarde aanzien.

Digitale watermerken mogen worden aangebracht om de auteursrechten te beschermen zodat illegale kopieën opgespoord kunnen worden.

³ Zie bijlage 3 in de richtlijnen toevoegingen aan de GDI.

⁴ Cfr. p.10

⁵ Zie bijlage 4 in de richtlijnen toevoegingen aan de GDI.

2.2. Vergoedingsmodel

Als vergoedingsmodel gelden 4 klassen (A-B-C-D).

Klasse A: kosteloos	Klasse B: marginale verstrekingskost	Klasse C: kostengeoriënteerde verstrekingskost	Klasse D: aanmaakkosten
De geografische informatie wordt gratis ter beschikking gesteld	In principe de regel Marginale kost van reproductie en distributie	D.i. een hogere vergoeding dan marginale verstrekingskost	Uitzonderlijk van toepassing
Verplicht voor de zoek- en raadpleegdiensten	Forfaitair of reëel bedrag	Reële kosten aantonen	Kosten voor verzameling en productie
			Eventueel vermeerderd met redelijk rendement op investeringen (bovengrens)
		Bovengrens: alle kosten reproductie en distributie	
		Enkel voor commercieel hergebruik	Enkel voor commercieel hergebruik

Een beheerder van een geografische informatiebron dient op het moment dat deze aan de GDI wordt toegevoegd aan te geven onder welke klasse van vergoedingsregeling deze wenst te ressorteren (cfr. *'richtlijnen toevoeging aan de GDI'*) alsook een voorstel van vergoeding te doen voor het commerciële hergebruik. De vergoeding kan verschillende vormen aannemen, zoals een (forfaitaire) jaarlijkse vergoeding of een vergoeding naargelang de hoeveelheid gegevens die worden verstrekt of het aantal keer dat bepaalde gegevens werden opgevraagd,... Binnen elke vergoedingsklasse kunnen er meerdere vergoedingswijzen van toepassing zijn afhankelijk van de verstrekkingwijze of de duur van het hergebruiksrecht.

Voor niet-commercieel hergebruik, dat onder de regeling van openbaarheid zal ressorteren, geldt de vergoedingsregeling voor publieke toegang (*art. 33 GDI-decreet*). De zoek –en raadpleegdiensten (WMS-services) zijn kosteloos. Het gebruik van de overdracht (WFS-services) –en verwerkingsdiensten of het fysiek verstrekken van de informatie kan afhankelijk worden gemaakt van een vergoeding, de nadere regels hiervoor worden door de Vlaamse Regering vastgesteld via een besluit (*art. 19, §2 GDI-decreet*). Hier dient de vergoedingsregeling van openbaarheid van bestuur te worden toegepast. Als een vergoeding wordt gevraagd dient het bedrag vooraf vastgesteld te worden op basis van een redelijke kostprijs (personeelskosten mogen bijv. niet aangerekend worden – belangrijk onderscheid tussen klasse B en C), dit is dus het principe van **marginale verstrekingskost** (*omzendbrief 2006/26 betreffende openbaarheid van bestuur*). Enkel het bedrag dat gemoeid is met de feitelijke verstrekking van op zichzelf al voorhanden gegevens, kan dus worden gevraagd. Bijvoorbeeld de kosten voor de dvd waar de informatie op komt te staan, het maken van kopieën,

eventuele extra kosten voor bewerkingen die nodig zijn om persoonsgegevens weg te halen,...

2.3 Procedure

De deelnemer die geografische gegevensbronnen of geografische diensten voor hergebruik ter beschikking stelt maakt volgende elementen kenbaar aan het AGIV:

1. voorstel van gebruiksvoorwaarden, zoals:
 - aansprakelijkheidsbepalingen⁶;
 - de duur van het hergebruiksrecht;⁷
 - de mogelijke opzegging van het hergebruik⁸;
 - verplichte foutmeldingen;
 - bepalingen rond ter beschikkingstelling aan derden;⁹
 - wederkerigheidsvoorwaarden;
 - andere mogelijke gebruiksvoorwaarden.
2. als een vergoeding wordt gevraagd:
 - de van toepassing zijnde vergoedingsklasse (A-B-C-D);
 - berekeningswijze en motivatie (klasse C en D);
 - de vergoedingswijze.
3. als het geografische gegevens betreft:
 - leveringstijd;
 - onderhoudsfrequentie.
4. als het geografische diensten betreft:
 - leveringstijd;
 - beschikbaarheid (de waarschijnlijkheid dat de netwerkdienst beschikbaar is);
 - responstijd;
 - capaciteitsbeperkingen .

Het AGIV legt deze informatie voor aan de stuurgroep ter vaststelling of ter goedkeuring.

Vervolgens werkt het AGIV de GDI-catalogus (publiek register van beschikbare geografische informatie) bij.

⁶ Zie bijlage 1 met mogelijke disclaimers.

⁷ Zie bijlage 2 met bepaling rond de duur van het hergebruiksrecht.

⁸ Zie bijlage 3 met mogelijke opzegregelingen.

⁹ Zie bijlage 4 met bepaling ter beschikkingstelling van de gegevens aan derden

Bijlage 1: disclaimers die van toepassing kunnen zijn op het hergebruik van geografische gegevens

In uitvoering van art. 8, §1, 1° van de richtlijnen inzake toevoegingen aan de GDI kunnen volgende aansprakelijkheidsbepalingen worden opgenomen:

1. de licentiegever kan niet aansprakelijk gesteld worden voor schade ten gevolge van of naar aanleiding van het hergebruik van de geografische informatie;
2. de licentiegever kan niet aansprakelijk worden gehouden voor foutieve, ontbrekende of onregelmatige informatie;
3. de geografische informatie werd gecreëerd voor specifieke doeleinden binnen de instantie en niet met het oog op het hergebruik ervan door een private partij.

Bijlage 2: bepaling rond de duur die van toepassing kunnen zijn op het hergebruik van geografische gegevens

In uitvoering van art. 8, §1, 1° van de richtlijnen inzake toevoegingen aan de GDI kan volgende bepaling rond de duur van het hergebruik worden opgenomen:

1. de overeenkomst wordt aangegaan voor de duur van x jaar of maanden.

Bijlage 3: opzegregelingen die van toepassing kunnen zijn op het hergebruik van geografische gegevens

In uitvoering van art. 8, §1, 1° van de richtlijnen inzake toevoegingen aan de GDI kunnen volgende opzegregelingen worden opgenomen:

1. de geografische informatie wordt ter beschikking gesteld voor hergebruik voor zolang de overheidsinstantie de gegevens produceert of beheert;
2. iedere partij kan ten allen tijd een einde stellen aan de overeenkomst wanneer de andere partij manifest haar contractuele verplichtingen niet is nagekomen.

Bijlage 4: bepaling rond het ter beschikking stellen van de geografische informatie door de hergebruiker aan derden

1. De hergebruiker kan de gegevens slechts ter beschikking stellen van een derde partij in het geval dat aan elk van volgende voorwaarden is voldaan: - de derde partij voert werken uit voor de hergebruiker die inherent zijn aan de diensten van de gebruiker; - het gebruik van de gegevens door de derde partij is beperkt tot het uitvoeren van de opdracht; - de derde partij behandelt de gegevens als vertrouwelijk; - de hergebruiker brengt de derde partij op de hoogte van de eigendom en de bescherming van de gegevens door de wetgeving inzake auteursrechten; - de hergebruiker ziet toe op de naleving van de gebruiksvoorwaarden door de derde partij.